

Czwartek, 17 września 2020 r.

P9_TA(2020)0229

Wdrażanie krajowych strategii integracji Romów: zwalczanie negatywnych postaw wobec osób pochodzenia romskiego w Europie

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 17 września 2020 r. w sprawie wdrażania krajowych strategii integracji Romów: zwalczanie negatywnych postaw wobec osób pochodzenia romskiego w Europie (2020/2011(INI))

(2021/C 385/10)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej (TUE), Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) oraz Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając europejską Konwencję praw człowieka i podstawowych wolności, Europejską kartę społeczną i Konwencję ramową o ochronie mniejszości narodowych, a także sprawozdania i zalecenia Komisarza Praw Człowieka Rady Europy i Europejskiej Komisji przeciwko Rasizmowi i Nietolerancji (ECRI) oraz inne mechanizmy Rady Europy,
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka i traktaty Organizacji Narodów Zjednoczonych dotyczące praw człowieka, uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych, Międzynarodowy pakt praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych, Międzynarodową konwencję w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji rasowej, Konwencję w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet oraz Konwencję o prawach dziecka,
- uwzględniając dyrektywę Rady 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. wprowadzającą w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne ⁽¹⁾,
- uwzględniając dyrektywę Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającą ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy ⁽²⁾,
- uwzględniając decyzję ramową Rady 2008/913/WSiSW z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie zwalczania pewnych form i przejawów rasizmu i ksenofobii za pomocą środków prawnokarnych ⁽³⁾,
- uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 1367/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. w sprawie zastosowania postanowień Konwencji z Aarhus o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska do instytucji i organów Wspólnoty ⁽⁴⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 5 kwietnia 2011 r. zatytułowany „Unijne ramy dotyczące krajowych strategii integracji Romów do 2020 r.” (COM(2011)0173) oraz późniejsze sprawozdania z wdrażania i oceny,
- uwzględniając zalecenie Rady z dnia 9 grudnia 2013 r. w sprawie skutecznych środków integracji Romów w państwach członkowskich ⁽⁵⁾, a także konkluzje Rady z dnia 8 grudnia 2016 r. w sprawie przyspieszenia procesu integracji Romów i z dnia 13 października 2016 r. w sprawie sprawozdania specjalnego nr 14/2016 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego,
- uwzględniając sprawozdania Parlamentu Europejskiego z 2010 r. w sprawie strategii UE w zakresie integracji Romów oraz sprawozdanie w sprawie związanych z nią aspektów europejskich ram krajowych strategii integracji Romów z 2013 r.,

⁽¹⁾ Dz.U. L 180 z 19.7.2000, s. 22.

⁽²⁾ Dz.U. L 303 z 2.12.2000, s. 16.

⁽³⁾ Dz.U. L 328 z 6.12.2008, s. 55.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 264 z 25.9.2006, s. 13.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 378 z 24.12.2013, s. 1.

Czwartek, 17 września 2020 r.

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 kwietnia 2015 r. z okazji Międzynarodowego Dnia Romów – antycygańskość w Europie i uznanie przez UE dnia pamięci o ludobójstwie Romów podczas drugiej wojny światowej ⁽⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 października 2017 r. w sprawie aspektów praw podstawowych w integracji Romów w UE: walka z antycygańskością ⁽⁷⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 stycznia 2019 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw podstawowych w Unii Europejskiej w 2017 r. ⁽⁸⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie konieczności wzmocnienia strategicznych unijnych ram dotyczących krajowych strategii integracji Romów po 2020 r. i bardziej zdecydowanej walki z antycygańskością ⁽⁹⁾,
- uwzględniając rezolucję z dnia 7 lutego 2018 r. w sprawie ochrony i niedyskryminacji mniejszości w państwach członkowskich UE ⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 marca 2018 r. w sprawie słabiej rozwiniętych regionów UE ⁽¹¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 25 października 2018 r. w sprawie wzrostu liczby neofaszystowskich aktów przemocy w Europie ⁽¹²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 listopada 2018 r. w sprawie norm minimalnych dla mniejszości w UE ⁽¹³⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 5 września 2019 r. zatytułowany „Sprawozdanie z wdrażania krajowych strategii integracji Romów” (COM(2019)0406) ⁽¹⁴⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 4 grudnia 2018 r. zatytułowany „Sprawozdanie z oceny Unijnych ram dotyczących krajowych strategii integracji Romów do 2020 r.” (COM(2018)0785) ⁽¹⁵⁾,
- uwzględniając postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego zatytułowane „Niegodność z przepisami dyrektywy 2000/43/WE w sprawie równości rasowej – dyskryminacja dzieci romskich w sektorze oświaty” (postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego nr 20142174, 20152025 i 20152206),
- uwzględniając Europejski filar praw socjalnych,
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego dotyczącą sytuacji romskich kobiet (SOC/585-EESC-2018),
- uwzględniając deklarację poznańską partnerów z Bałkanów Zachodnich w sprawie integracji Romów w ramach procesu rozszerzania UE,
- uwzględniając Drugie Badanie Unii Europejskiej na temat mniejszości i dyskryminacji (EU-MIDIS II) opracowane przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA),
- uwzględniając ogólne zalecenie polityczne nr 13 Europejskiej Komisji przeciwko Rasizmowi i Nietolerancji (ECRI),
- uwzględniając Agendę ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030,
- uwzględniając mapę ubóstwa opracowaną przez Bank Światowy w 2016 r., na której wyraźnie zaznaczono najbardziej zapóźnione regiony Europy,

⁽⁶⁾ Dz.U. C 328 z 6.9.2016, s. 4.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 346 z 27.9.2018, s. 171.

⁽⁸⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2019)0032.

⁽⁹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2019)0075.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 463 z 21.12.2018, s. 21.

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 162 z 10.5.2019, s. 24.

⁽¹²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0428.

⁽¹³⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0447.

⁽¹⁴⁾ Komisja Europejska, Sprawozdanie z wdrażania krajowych strategii integracji Romów – 2019 r.

⁽¹⁵⁾ Komisja Europejska, Śródkresowa ocena Unijnych ram dotyczących krajowych strategii integracji Romów.

Czwartek, 17 września 2020 r.

- uwzględniając odpowiednie sprawozdania i zalecenia instytucji badawczych oraz romskich i proromskich organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w tym oddolnych romskich organizacji pozarządowych,
 - uwzględniając europejskie inicjatywy obywatelskie „Inicjatywa »pakiet bezpieczeństwa dla mniejszości«” oraz „Polityka spójności na rzecz równouprawnienia regionów i zrównoważonego rozwoju kultur regionalnych”,
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu, a także art. 1 ust. 1 lit. e) decyzji Konferencji Przewodniczących z dnia 12 grudnia 2002 r. w sprawie procedury udzielania zgody na sporządzenie sprawozdań z własnej inicjatywy i załącznik 3 do tej decyzji,
 - uwzględniając opinie Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych, Komisji Kultury i Edukacji oraz Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (A9-0147/2020),
- A. mając na uwadze, że społeczności romskie stanowią największą mniejszość etniczną w Europie,
- B. mając na uwadze, że w obecnych ramach podkreślono różnorodność kryjącą się pod ogólnym terminem „Romowie”; mając na uwadze, że nie uwzględniono w nich różnorodności istniejących wewnątrz społeczności romskich; mając na uwadze, że termin „Romowie” lub podwójny termin „Sinti i Romowie” stosowano w czasach, gdy decydenci kształtowali politykę dotyczącą Romów bez rzeczywistego zaangażowania społeczności romskich, przez co społeczności te czują się wyobcowane w tej polityce, oraz mając na uwadze, że ta definicja stosowana w strategiach politycznych i dyskusjach UE nie odzwierciedla różnorodności społeczności romskiej i jest zatem często przez nią krytykowana;
- C. mając na uwadze, że różnorodność społeczności romskich należy zdecydowanie lepiej odzwierciedlić we wniosku ustawodawczym dotyczącym okresu po 2020 r. na rzecz równości, integracji i uczestnictwa społeczności romskich; mając na uwadze, że termin „społeczności romskie” obejmuje społeczności wywodzące się z grup takich jak Romowie, Kalè, Manusze, Lowarzy, Rissende, Bojasze, Domowie, Kelderasze, Romaniczale i Sinti; mając na uwadze, że nowa definicja – społeczności romskie – poprawniej obejmuje nawet osoby stygmatyzowane jako Cyganie, które nie mają takiego pochodzenia etnicznego, np. Egipcjan, Aszkali czy Trawelerów;
- D. mając na uwadze, że znaczna część społeczności romskich w Europie żyje w niezwykle trudnych warunkach zarówno na obszarach wiejskich, jak i miejskich oraz znajduje się w bardzo złej sytuacji społeczno-ekonomicznej⁽¹⁶⁾; mając na uwadze, że większość społeczności romskich nie może korzystać z przysługujących im podstawowych praw człowieka we wszystkich dziedzinach życia;
- E. mając na uwadze, że – zdaniem EU-MIDIS II – 61 % obywateli Unii uważa, że dyskryminacja społeczności romskich jest zjawiskiem powszechnym w ich państwie; mając na uwadze, że głęboko zakorzeniony, trwały i strukturalny antycyganizm, który często ma charakter instytucjonalny, utrzymuje się na wszystkich poziomach społeczeństwa europejskiego, a jego przejawy są widoczne na co dzień i stanowią poważną przeszkodę utrudniającą osobom ze społeczności romskich rozwinięcie pełnego potencjału jako obywatele Unii korzystający z przysługujących im praw podstawowych, włączenia społecznego i równouprawnienia we wszystkich sferach życia, w tym w mieszkalnictwie, edukacji, opiece zdrowotnej i zatrudnieniu;
- F. mając na uwadze, że społeczności romskie nadal doświadczają częstej mowy nienawiści, zwłaszcza w przestrzeni publicznej, mediach społecznościowych oraz ze strony osób publicznych, polityków i urzędników; mając na uwadze, że doświadczają także przemocy ze strony policji, w tym karania zbiorowego, profilowania rasowego oraz segregacji mieszkaniowej i szkolnej; mając na uwadze konieczność przyjęcia konkretnych środków służących przeciwdziałaniu temu zjawisku; mając na uwadze, że braki w zakresie praworządności w obszarze wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych prowadzą do niedostatecznej ochrony i niedostatecznego dostępu ofiar przemocy policyjnej do wymiaru sprawiedliwości, a ofiary są często prześladowane przez organy państwowe;
- G. mając na uwadze, że zwalczanie antycyganizmu za pomocą istniejącego prawodawstwa antydyskryminacyjnego jest niewystarczające; mając na uwadze, że państwa członkowskie powinny wykazać się determinacją na rzecz przerwania błędnego koła antycyganizmu, w szczególności w kontaktach osób ze społeczności romskich z władzami lokalnymi, regionalnymi i krajowymi, aby zapewnić swoim obywatelom ze społeczności romskich równouprawnienie i wolność od dyskryminacji oraz zagwarantować im możliwość pełnego korzystania z przysługujących im podstawowych praw człowieka;

⁽¹⁶⁾ FRA, drugie badanie Unii Europejskiej na temat mniejszości i dyskryminacji, Romowie – wybrane wyniki, 2016 r.

Czwartek, 17 września 2020 r.

- H. mając na uwadze, że rasizm wobec społeczności romskich prowadzi do aktów przemocy i zabójstw; mając na uwadze, że liczba przypadków motywowanego nienawiścią nękania i przestępstw z nienawiści utrzymuje się na szczególnie wysokim poziomie w odniesieniu do osób ze społeczności romskich, a większość zdarzeń motywowanych nienawiścią nie jest zgłaszana;
- I. mając na uwadze, że – zdaniem EU-MIDIS II w 2016 r. – około 80 % osób ze społeczności romskich w dziewięciu państwach członkowskich UE o największej populacji romskiej żyje poniżej progu ubóstwa swojego kraju; mając na uwadze, że ubóstwo stanowi zarówno rezultat antycyganizmu, wykluczenia w obszarze edukacji, zatrudnienia, zdrowia i mieszkalnictwa, jak i czynnik przyczyniający się do tych zjawisk; mając na uwadze, że kluczowym celem strategii „Europa 2020” na rzecz zatrudnienia i inteligentnego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu było wyciągnięcie 20 mln osób, w tym osób należących do społeczności romskich, z sytuacji zagrożenia ubóstwem; mając na uwadze, że liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym spadła o 3,1 mln w latach 2008–2017, co oznacza, że UE jest daleka od osiągnięcia celu strategii „Europa 2020”, jakim jest zmniejszenie tej liczby o 20 mln do 2020 r.;
- J. mając na uwadze, że co trzecia osoba pochodzenia romskiego mieszka w domu bez bieżącej wody, a co dziesiąta w domu bez energii elektrycznej; mając na uwadze, że niewiele ponad połowa ma toaletę wewnętrzną lub prysznic, a 78 % osób ze społeczności romskich mieszka w przeludnionych lokalach; mając na uwadze, że duża liczba osób ze społeczności romskich nadal żyje w nieformalnych, niehigienicznych i nieuporządkowanych osiedlach charakteryzujących się złymi warunkami bytowymi; mając na uwadze, że wiele z nich nie posiada dokumentów tożsamości ani ubezpieczenia zdrowotnego⁽¹⁷⁾;
- K. mając na uwadze, że 43 % osób ze społeczności romskich jest dyskryminowanych przy próbach nabycia lub wynajęcia lokalu mieszkalnego i nie zna wystarczająco swoich praw dotyczących równości; mając na uwadze, że w miarę możliwości należy zwiększać legalizację praw własności, w szczególności w przypadku nieformalnych osiedli; mając na uwadze, że likwidacji nieformalnych osiedli (eksmisjom) powinny towarzyszyć odpowiednie środki towarzyszące, w tym zapewnienie mieszkania zastępczego; mając na uwadze, że przeciwko państwom członkowskim nie podjęto żadnych działań prawnych ani politycznych, aby położyć kres segregacji mieszkaniowej i przymusowym eksmisjom oraz aby zapewnić dostęp do odpowiedniej jakości mieszkań; mając na uwadze, że słaby dostęp do mieszkań i usług użyteczności publicznej, takich jak czysta woda i warunki sanitarne, ma negatywny wpływ na edukację, zatrudnienie i stan zdrowia oraz negatywnie wpływa na ogólne włączenie społeczne;
- L. mając na uwadze, że wskaźniki dotyczące średniej długości życia i stanu zdrowia są znacznie niższe w przypadku społeczności romskich niż w przypadku ludności nieromskiej we wszystkich państwach europejskich; mając na uwadze, że średnia długość życia w chwili urodzenia wynosi w UE 76 lat dla mężczyzn i 82 lata dla kobiet, a w przypadku osób ze społeczności romskich szacuje się, że jest ona o 10 lat krótsza; mając na uwadze, że wskaźnik umieralności niemowląt w UE wynosi 4,3 na tysiąc żywych urodzeń oraz że istnieją dowody na to, że wskaźnik ten jest znacznie wyższy w społecznościach romskich;
- M. mając na uwadze, że wśród wielu osób ze społeczności romskich odnotowuje się wyjątkowo wysoki poziom analfabetyzmu i wskaźnika wczesnego kończenia nauki; mając na uwadze, że jedynie co drugie romskie dziecko chodzi do żłobka lub przedszkola i tylko bardzo niewielka grupa kontynuuje naukę po zakończeniu obowiązku szkolnego; mając na uwadze, że 50 % osób ze społeczności romskich w wieku 6–24 lat nie uczęszcza do szkoły; mając na uwadze, że zaledwie 21 % romskich kobiet i 25 % romskich mężczyzn w wieku od 16 do 24 lat ukończyło naukę na poziomie średnim (ISCED3) lub wyższym; mając na uwadze, że w 2019 r. 68 % romskich dzieci przedwcześnie zakończyło naukę pomimo zapisanego w poprzednich ramach dotyczących Romów i w strategii „Europa 2020” celu zakładającego, że odsetek ten wyniesie 10 %; mając na uwadze, że zaledwie 18 % romskich dzieci przeszło na wyższe poziomy kształcenia, a wskaźniki absencji i przedwczesnego kończenia nauki wśród uczniów romskich są znacznie wyższe niż w przypadku innych kategorii uczniów; mając na uwadze, że dyskryminujące i błędne diagnozowanie wielu dzieci romskich jako dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych skutkuje nieproporcjonalnie wysoką liczbą dzieci romskich uczęszczających do szkół specjalnych, co odseparowuje je od głównego systemu szkolnictwa i często powoduje, że otrzymują gorsze wykształcenie; mając na uwadze, że bezpośrednia i pośrednia segregacja dzieci romskich jest zjawiskiem nadal praktykowanym przez państwa członkowskie;
- N. mając na uwadze, że osoby ze społeczności romskich doświadczają dyskryminacji w kontekście inicjatyw na rzecz dostępu do zatrudnienia takich jak gwarancja dla młodzieży, a publiczne służby zatrudnienia często nie dysponują wystarczającymi zasobami, aby dotrzeć do nich, lub stosują wobec nich praktyki noszące znamiona dyskryminacji pośredniej; mając na uwadze, że wskaźnik osób wykonujących pracę zarobkową wśród społeczności romskich w wieku od 20 do 64 lat wynoszący 43 % był znacznie niższy niż średnia dla UE, która w 2015 r. wynosiła 70 %, oraz mając na uwadze, że sytuacja osób młodych jest znacznie gorsza, ponieważ 63 % osób ze społeczności romskich w wieku od 16 do 24 lat nie kształci się, nie pracuje ani nie szkoli się (młodzież NEET), w porównaniu ze średnią unijną wynoszącą 12 %, a także mając na uwadze, że wyniki badania świadczą o istnieniu znacznego zróżnicowania sytuacji kobiet i mężczyzn, ponieważ 72 % młodych romskich kobiet nie pracuje, nie kształci się ani nie szkoli, w porównaniu z 55 % młodych romskich mężczyzn; mając na uwadze, że 43 % romskich mężczyzn i 22 % romskich kobiet wykonuje jakąś formę pracy odpłatnej; mając na uwadze, że przyjęcie Europejskiego filaru praw socjalnych

⁽¹⁷⁾ FRA, drugie badanie Unii Europejskiej na temat mniejszości i dyskryminacji, Romowie – wybrane wyniki, 2016 r.

Czwartek, 17 września 2020 r.

- wypukliło znaczenie przysługującego każdej osobie prawa podstawowego do wykonywania pracy oraz przyczyniło się do wzmocnienia praw socjalnych, co wywarło korzystny wpływ na życie osób należących do grup zmarginalizowanych takich jak społeczności romskie; mając na uwadze, że wiele osób ze społeczności romskich żyjących na granicy skrajnego ubóstwa jest zmuszonych przez tę sytuację do podjęcia pracy z wynagrodzeniem znacznie poniżej płacy minimalnej, inni są zmuszeni do przetrwania z działalności nieformalnej, takiej jak zbieranie złomu metalicznego lub plastikowych butelek, co znacznie zwiększa ryzyko wykorzystania tych osób;
- O. mając na uwadze, że w raportach ekspertów i w sprawozdaniu Komisji Europejskiej z 2019 r. w sprawie wdrażania krajowych strategii integracji Romów uznano, iż czynniki sukcesu obejmują krzyżowe, międzysektorowe i zintegrowane podejścia do zwalczania dyskryminacji i wielowymiarowego wykluczenia oraz że romskie kobiety oraz osoby LGBT i osoby z niepełnosprawnościami ze społeczności romskich doświadczają dyskryminacji krzyżowej; mając na uwadze, że w sprawozdaniach wśród priorytetów wymieniono potrzebę wspierania osób ze społeczności romskich w dostępie do wymiaru sprawiedliwości, ze szczególnym uwzględnieniem ofiar dyskryminacji krzyżowej, a także wzmocnienia zdolności organów ds. równości do radzenia sobie z dyskryminacją społeczności romskich;
- P. mając na uwadze, że problem naruszania praw kobiet dotyczy w szczególności kobiet romskich, które są często są narażone na brutalne przejawy nękania werbalnego, fizycznego, psychicznego i rasowego oraz segregacji etnicznej w placówkach opieki zdrowotnej nad matkami; mając na uwadze, że kobiety romskie umieszcza się w osobnych salach z osobnymi łazienkami i stołówkami; mając na uwadze, że w niektórych państwach członkowskich kobiety romskie poddaje się systematycznym praktykom wymuszonej i przymusowej sterylizacji oraz że nie są one w stanie uzyskać odpowiednich odszkodowań, w tym odszkodowania za wynikające z tego procederu naruszenia praw człowieka;
- Q. mając na uwadze, że przypadki braku sprawiedliwości w kwestiach dotyczących środowiska narażają zdrowie osób ze społeczności romskich na szwank i wywierają negatywny wpływ na te osoby, a także mając na uwadze, że osoby ze społeczności romskich są w nieproporcjonalnym stopniu obciążane obciążeniami środowiskowymi, dysponują bardziej ograniczonym dostępem do zasobów i usług środowiskowych oraz doświadczają dyskryminacji, jeżeli chodzi o ich prawo do informacji, uczestnictwa w procesie decyzyjnym i dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach środowiskowych;
- R. mając na uwadze, że przyjęcie pierwszych europejskich ram dotyczących krajowych strategii integracji Romów wprowadziło kwestie związane z koniecznością poprawy sytuacji społeczności romskich do europejskiego programu politycznego, doprowadziło do powstania kluczowych struktur instytucjonalnych i sieci oraz wywarło presję na państwa członkowskie, skłaniając je do opracowywania strategii krajowych mających na celu wyeliminowanie niedociągnięć w tym zakresie; mając na uwadze, że w oparciu o wyniki oceny obecnych ram UE należy kontynuować i ulepszać krajowe strategie integracji społeczności romskich na podstawie wniosku dotyczącego okresu po 2020 r., zwracając się do państw członkowskich o ściślejsze przestrzeganie przepisów, propagując stosowanie bardziej wiążących celów na rzecz zwiększenia zaangażowania i odpowiedzialności; mając na uwadze, że skuteczniejsze wdrożenie strategii krajowych wymaga włączenia tego rodzaju strategii do krajowych, regionalnych i lokalnych polityk sektorowych, a także bardziej efektywnego korzystania z finansowania UE, w szczególności jeżeli chodzi o długoterminowe projekty integracyjne;
- S. mając na uwadze, że potrzebny jest wniosek ustawodawczy w sprawie równości, włączenia społecznego i uczestnictwa społeczności romskich oraz zwalczania antycyganizmu i powinno się go opracować na podstawie bardziej realistycznych danych ilościowych i jakościowych zebranych przy wsparciu romskich organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacji działających na szczeblu lokalnym;
- T. mając na uwadze, że kultura społeczności romskich jest częścią europejskiej kultury i europejskich wartości oraz że społeczności romskie wnoszą wkład w bogactwo kulturowe, różnorodność, gospodarkę i wspólną historię UE; mając na uwadze, że ochrona i wzmacnianie dziedzictwa kulturowego mniejszości narodowych w państwach członkowskich odgrywa kluczową rolę w zapewnianiu spójności społecznej;
- U. mając na uwadze, że państwa członkowskie są odpowiedzialne za opracowanie i skuteczne wdrażanie krajowych strategii integracji społeczności romskich zgodnie z zasadą pomocniczości; mając na uwadze, że z lokalnych, regionalnych i krajowych budżetów państw członkowskich powinno się przeznaczać odpowiednie środki na realizację krajowych strategii integracji osób pochodzenia romskiego po 2020 r., a środki te powinny uzupełniać finansowanie unijne; mając na uwadze, że należy opracować skuteczne i wzmocnione mechanizmy monitorowania, nadzoru i kar; mając na uwadze, że UE i państwa członkowskie muszą dopilnować, by przydzielane środki były wykorzystywane na realizację celów i projektów, które mogą wywrzeć potencjalnie największy długoterminowy wpływ na sytuację społeczności romskich, oraz by środki te właściwie wydatkowano i nie sprzeniewierzano ich;
- V. mając na uwadze, że niemal połowa osób ze społeczności romskich w Europie żyje poza Unią Europejską; mając na uwadze, że ich sytuacja pozostaje szczególnie problematyczna w większości krajów kandydujących, potencjalnych krajów kandydujących i krajów objętych europejską polityką sąsiedztwa; mając na uwadze, że Unia Europejska może wywrzeć istotny wpływ na sytuację społeczności romskich w toku negocjacji akcesyjnych, a także przez udzielanie wsparcia finansowego;

Czwartek, 17 września 2020 r.

- W. mając na uwadze, że powinno się w większym stopniu zapewnić równy udział społeczności romskich w procesie kształtowania polityki na wszystkich szczeblach i wzmocnić ich pozycję; mając na uwadze, że w opracowywanie, wdrażanie i monitorowanie polityki publicznej wobec osób pochodzenia romskiego po 2020 r. powinno się aktywnie angażować lokalne, regionalne, krajowe i europejskie zainteresowane strony (organizacje pozarządowe, aktywistów, ekspertów, członków społeczności itp.);
- X. mając na uwadze, że większość społeczności romskich znajdujących się w niekorzystnej sytuacji jest często pozostawiona sama sobie i nie odnosi pożytku z krajowych programów integracji ze względu na ograniczenia w metodach mapowania stosowanych przy identyfikacji najbardziej potrzebujących społeczności; mając na uwadze, że przy planowaniu interwencji w ramach programów należy ukierunkować analizy na dokładny obszar geograficzny i dokładną liczbę rodzin i osób zagrożonych wykluczeniem społeczno-ekonomicznym;
- Y. mając na uwadze, że cele dotyczące integracji społeczności romskich powinny być zestrojone z celami horyzontalnymi Unii Europejskiej, a szczególnie z planem odbudowy, nowymi wieloletnimi ramami finansowymi na lata 2021–2027, Europejskim Zielonym Ładem, Europejskim filarem praw socjalnych, europejskim semestrem, celami zrównoważonego rozwoju ONZ na rok 2030, nową wspólną polityką rolną, Funduszem na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, Nowym europejskim programem na rzecz umiejętności, europejską strategią cyfrową, strategią MSP na rzecz zrównoważonej i cyfrowej Europy; mając na uwadze, że wsparcie polityczne jest jednym z kluczowych elementów integracji społeczności romskich; mając na uwadze, że aby zapewnić zaangażowanie polityczne i rozliczalność państw członkowskich, potrzebna jest silna mobilizacja głównych zainteresowanych podmiotów na wszystkich szczeblach, w tym w Radzie;
- Z. mając na uwadze, że antycyganizm istnieje w naszych społeczeństwach od wieków i przybrał najbardziej okrutną formę w czasie Holokaustu, w którym zginęło około 500 000 ludzi należących do społeczności romskich; mając na uwadze, że przez prawie 500 lat na terytorium dzisiejszej Rumunii antycyganizm przejawiał się w formie niewolnictwa osób ze społeczności romskich; mając na uwadze, że z powodu wielowiekowej dyskryminacji i wykluczenia społecznego społeczności romskie nie mogły skutecznie i znacząco korzystać ze stałego rozwoju społeczno-gospodarczego naszych społeczeństw; mając na uwadze, że społeczności romskie zostały pozostawione same sobie, w związku z czym wzrosły dysproporcje między tymi społecznościami a ogółem ludności;
- AA. mając na uwadze, że kryzys związany z COVID-19 pogorszył sytuację zmarginalizowanych społeczności romskich w przeludnionych dzielnicach i osadach, że nasiliły się rasizm, dyskryminacja, wykluczenie, przemoc policyjna wobec społeczności romskich i uprzedzenia antycygańskie wyrażające się w obwinianiu osób należących do tych społeczności o przenoszenie wirusa oraz że ze względu na ograniczony dostęp do odpowiedniej opieki zdrowotnej, wody pitnej, urządzeń sanitarnych i żywności osoby ze społeczności romskich są bardziej narażone na zachorowanie na COVID-19; mając na uwadze, że kryzys związany z COVID-19 uwydatnił zatem, bardziej niż wyraźnie, pilną potrzebę zajęcia się przez UE i jej państwa członkowskie integracją społeczności romskich; mając na uwadze, że państwa członkowskie powinny zapewniać wsparcie w sytuacjach nadzwyczajnych i opiekę medyczną, aby ograniczyć rozprzestrzenianie się wirusa, oraz że gospodarcze i społeczne skutki kryzysu związanego z COVID-19 najsilniej zagrażają ludności romskiej i grożą pogłębieniem istniejących nierówności we wszystkich priorytetowych obszarach integracji społeczności romskich;

Wniosek ustawodawczy UE dotyczący równości, integracji i uczestnictwa społeczności romskich oraz zwalczania antycyganizmu; unijny wniosek strategiczny, priorytety i odpowiednie finansowanie po 2020 r.

1. zauważa, że społeczności romskie doświadczają utrzymującego się antycyganizmu – stanowiącego szczególną formę rasizmu – prowadzącego do najwyższych wskaźników ubóstwa i wykluczenia społecznego; z ubolewaniem zauważa, że pomimo stałego rozwoju społeczno-gospodarczego w UE i pomimo starań – zarówno na szczeblu unijnym, jak i krajowym – o zapewnienie integracji społeczności romskich ogólna sytuacja społeczności romskich w UE nie poprawiła się, często z powodu utrzymującego się antycyganizmu i braku woli politycznej; dlatego wzywa Komisję, aby dała przykład i wprowadziła zasadę uwzględniania społeczności romskich w całości polityki, tak by brać pod uwagę ich perspektywę na wszystkich etapach i szczeblach polityki, programów i projektów głównego nurtu, nie wykluczając jednak ukierunkowanego podejścia, a także zapobiegać dyskryminacji w polityce UE ogólnie oraz ułatwiać akcję afirmatywną i aktywne docieranie do społeczności romskich; wzywa państwa członkowskie, by również podążyły tą drogą i stworzyły politykę, która pomoże w aktywnym włączeniu społeczności romskich w nasze społeczeństwa;

2. wzywa Komisję do przedłożenia wniosku ustawodawczego dotyczącego równości, integracji i uczestnictwa społeczności romskich oraz zwalczania antycyganizmu, na podstawie dogłębnej oceny skutków i w drodze systematycznych konsultacji ze społecznościami romskimi, ekspertami (pro)romskimi oraz organizacjami pozarządowymi ze szczebla krajowego, regionalnego, a zwłaszcza lokalnego, jak również z innymi zainteresowanymi podmiotami, takimi jak Rada Europy i FRA; uważa, że wniosek ten mógłby opierać się na art. 19 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, gdyż stanowi właściwe działanie w celu zwalczania dyskryminacji osób ze społeczności romskich ze względu na pochodzenie etniczne; jest zdania, że wcześniej stosowane zalecenie Rady nie stanowi wystarczającej formy aktu, gdyż nie było prawnie wiążące i nie wywarło znaczącego pozytywnego wpływu na społeczności romskie; wzywa Komisję, aby uwzględniła wewnętrzną różnorodność tej społeczności w priorytetowych dziedzinach określonych we wniosku na okres

Czwartek, 17 września 2020 r.

po 2020 r., dopilnowując, by nikt nie został pominięty, oraz zdecydowanie zachęca, aby w unijnych strategiach politycznych i dyskusjach dotyczących okresu po 2020 r. określać grupy romskie terminem „społeczności romskie”; zauważa, że obok czterech głównych obszarów priorytetowych, tj. edukacji, zatrudnienia, mieszkalnictwa i opieki zdrowotnej, we wniosku UE dotyczącym społeczności romskich na okres po 2020 r. należy wyraźnie wspomnieć o ich równym udziale we wszystkich dziedzinach życia publicznego, w tym w życiu politycznym, oraz o ich języku, sztuce, kulturze i historii;

3. uważa, że we wniosku należy nadać priorytet osiągnięciu znaczących pozytywnych skutków; należy w nim połączyć aspekty społeczno-ekonomiczne z podejściem opartym na prawach, co obejmuje plan na rzecz wyeliminowania nierówności w zakresie mieszkalnictwa, zdrowia, zatrudnienia i edukacji; powinien on obejmować konkretne, porównywalne, osiągalne, wiążące i ograniczone czasowo cele zakładające ochronę i poprawę integracji społeczności romskich, w tym osób należących do grup narażonych na dyskryminację wielokrotną, np. młodzieży, kobiet i dziewcząt, osób LGBTI oraz osób z niepełnosprawnościami, a także promowanie edukacji włączającej i rozwoju wczesnodziecięcego oraz zwalczanie dyskryminacji i segregacji; należy nadać w nim priorytet sprawiedliwemu podejściu, zważywszy na zbiorowy i strukturalny charakter dyskryminacji osób ze społeczności romskich; zaznacza, że wniosek Komisji Europejskiej na okres po 2020 r. powinien koncentrować się na walce z ubóstwem i antycyganizmem, na poprawie warunków życiowych i zdrowotnych oraz na połączeniu podejścia ukierunkowanego i podejścia ogólnego;

4. zauważa, że aby przyszły unijny proces integracji społeczności romskich okazał się skuteczny i wiarygodny, przy opracowywaniu polityki dotyczącej tych społeczności potrzebna jest zasadnicza zmiana z podejścia paternalistycznego na niepaternalistyczne; podkreśla, że we wszystkich państwach członkowskich UE należy przyspieszyć krajowe działania na rzecz integracji społeczności romskich; zaznacza jednak, że należy położyć nacisk na te państwa o licznej ludności romskiej, w których nieskuteczność procesu integracji społeczności romskich powoduje problemy makroekonomiczne, pogłębia różnice między poszczególnymi regionami, a tym samym narusza spójność społeczną UE; podkreśla, że wsparcie UE dla tych państw powinno być na miarę wyzwań oraz że należy zwrócić większą uwagę na skuteczność polityki i środków stosowanych w tych państwach, a także jest zdania, że wniosek na okres po 2020 r. powinien zawierać również komponent zewnętrzny dotyczący krajów kandydujących i potencjalnych krajów kandydujących, jak również krajów sąsiadujących, dzięki któremu UE mogłaby pomagać tym krajom w opracowywaniu kompleksowych strategii długoterminowych na rzecz integracji społeczności romskich oraz oferować wsparcie finansowe w obszarach takich jak edukacja, opieka zdrowotna, mieszkalnictwo i zatrudnienie;

5. wzywa Komisję, aby wzmocniła powiązanie między głównymi unijnymi instrumentami finansowymi i politycznymi oraz celami związanymi z rozwojem społeczno-gospodarczym a integracją społeczności romskich określoną w prawnie wiążącym wniosku Komisji; wzywa Komisję, aby wykorzystała wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 i unijny plan odbudowy do mobilizacji środków na rzecz równości, integracji i uczestnictwa społeczności romskich; w związku z tym nalega, by z finansowania z budżetu Unii wykluczyć podmioty, które stosują praktyki dyskryminacyjne wobec społeczności romskich, podejmują decyzje lub wprowadzają środki tego rodzaju; wzywa Komisję, państwa członkowskie i kraje objęte procesem rozszerzenia, aby dostosowały istniejące główne mechanizmy finansowe i uelastyczyły je pod kątem mieszanego wykorzystania środków finansowych w społecznościach romskich przez zapewnienie dostępu do informacji, działania informacyjne, budowanie zdolności, udzielanie pomocy technicznej i gwarancji podczas procesu składania wniosków o finansowanie; uważa, że często środki finansowe są najskuteczniej wydawane na szczeblu lokalnym przez samorządy terytorialne i organizacje pozarządowe, w związku z czym wzywa Komisję, aby zwiększyła środki przekazywane im bezpośrednio oraz zaangażowała lokalnych przedstawicieli społeczności romskich w ich wdrażanie; jest zdania, że w celu wsparcia romskich i proromskich organizacji społeczeństwa obywatelskiego należy uwzględnić bardziej elastyczne wymogi współfinansowania, gdyż wielu organizacji pozarządowych, zwłaszcza na szczeblu lokalnym, nie stać na własny wkład finansowy, co stanowi barierę w dostępie do środków unijnych dla oddolnych organizacji pozarządowych; wzywa Komisję do skutecznego reagowania na obawy dotyczące coraz bardziej kurczącej się przestrzeni niezależnego społeczeństwa obywatelskiego w niektórych państwach członkowskich; z zaniepokojeniem zauważa, że pandemia koronawirusa może przyczynić się do cięć w kolejnym programie „Prawa i Wartości” w WRF na lata 2021–2027, co wpłynęłoby negatywnie na organizacje społeczeństwa obywatelskiego działające na rzecz społeczności romskich, a tym samym na docieranie do tych społeczności; wzywa Komisję i państwa członkowskie do skutecznego zaradzenia temu ryzyku;

6. wzywa państwa członkowskie, aby uzupełniały wsparcie finansowe UE w celu poprawy sytuacji społeczności romskich; wzywa państwa członkowskie, aby wskazały poziom finansowania konieczny do realizacji proponowanych działań na rzecz integracji społeczności romskich oraz podały kwotę dostępną na takie działania ze środków krajowych i z budżetu UE;

7. wzywa państwa członkowskie, aby w swoich regionalnych i lokalnych strukturach rozwojowych zastosowały lepsze metody mapowania zmarginalizowanych społeczności romskich i udoskonalone mechanizmy finansowania, co umożliwiłoby bardziej ukierunkowane inwestycje w zmarginalizowane społeczności romskie i lepsze włączenie tych społeczności we wdrażanie funduszy, tak by zapewnić wykorzystywanie przydzielanych środków finansowych zgodnie z przeznaczeniem i brak nadużyć;

Czwartek, 17 września 2020 r.

Gromadzenie danych zdezagregowanych

8. zwraca uwagę na konieczność systematycznego gromadzenia wiarygodnych danych w rozbiciu na pochodzenie etniczne i płeć celem ich wykorzystania do określenia potrzeb i do analizy kontekstu oraz do ustalenia celów i wskaźników oddziaływania, aby zapewnić jak najlepsze wyniki pod względem dopasowywania planowania i budżetu do potrzeb zarówno na szczeblu krajowym, jak i unijnym; podkreśla znaczenie metod oceny skutków scenariuszy alternatywnych, by ograniczyć rozdziew między ramami politycznymi a wdrażaniem w terenie; przypomina, że istotnym ograniczeniem niektórych działań jest rozbieżność między ambicjami a zdolnością istniejących struktur do osiągnięcia wyników z uwagi na brak planowania opartego na danych, niedostateczne środki budżetowe i występowanie nowych, nieprzewidywanych potrzeb;

9. przypomina, że w 2016 r. Europejski Trybunał Obrachunkowy stwierdził, że monitorowanie i ocena postępów w realizacji krajowych strategii integracji Romów stanowiły poważne wyzwanie we wszystkich wizytowanych państwach członkowskich; wzywa Komisję, aby opracowała innowacyjne podejścia ukierunkowane na wpływ i oparte na danych jako bezpośredni wkład w kolejną generację programów;

10. wzywa Komisję, aby pracowała z państwami członkowskimi nad wspólną metodyką gromadzenia i publikowania danych dotyczących równości, zdezagregowanych ze względu na pochodzenie etniczne w rozumieniu dyrektywy UE w sprawie równości rasowej, która to metodyka zakładałaby dobrowolność i anonimowość oraz zapewniałaby ochronę danych osobowych, samookreślenie i konsultacje z zainteresowanymi społecznościami, tak by pozyskiwać wiarygodne, porównywalne dane zgodnie z odpowiednimi krajowymi ramami prawnymi i z unijnymi przepisami o ochronie danych z myślą o wspieraniu polityki opartej na potwierdzonych faktach, poprawić skuteczność przyjętych strategii i środków oraz zidentyfikować problemy strukturalne;

11. wzywa państwa członkowskie, aby wykorzystwały wszystkie dostępne dane, by określić punkty odniesienia i wyznaczyć kierunki opracowywania programu polityki; podkreśla, że konieczne jest opracowanie dokładniejszej charakterystyki ludności romskiej i jej potrzeb, również w krajach kandydujących; podkreśla, że wytyczne Agencji Praw Podstawowych miałyby kluczowe znaczenie w tym względzie;

Równy udział społeczności romskich w procesach decyzyjnych, krajowe strategie integracji

12. wzywa Komisję, aby – w dążeniu do zmiany podejścia paternalistycznego na niepaternalistyczne – wprowadziła inkluzywny mechanizm w celu zapewnienia równego udziału romskim i proromskim organizacjom społeczeństwa obywatelskiego, ekspertom i członkom społeczności reprezentującym wszystkie szczeble, w tym działającym na szczeblu lokalnym i regionalnym, z uwzględnieniem perspektywy płci w debacie politycznej i przy podejmowaniu decyzji; apeluje do państw członkowskich o wspieranie edukacji wyborczej społeczności romskich i ich frekwencji wyborczej;

13. wzywa Komisję do utworzenia grupy zadaniowej ds. społeczności romskich na szczeblu UE, aby ułatwić włączenie tych społeczności w różne obszary polityki oraz wzmocnić ich pozycję przez wspieranie – w sposób merytoryczny, godny, bezstronny, inkluzywny i przejrzysty – budowania zdolności wszystkich podmiotów zaangażowanych w zarządzanie unijnymi i krajowymi strategiami politycznymi na rzecz społeczności romskich oraz w ich wdrażanie; wzywa państwa członkowskie, aby podjęły takie same działania przy opracowywaniu własnych krajowych strategii integracji społeczności romskich na okres po 2020 r.; zaznacza, że lokalne i regionalne zainteresowane podmioty – w tym organizacje pozarządowe, aktywiści, eksperci lokalni, eksperci regionalni, członkowie społeczności, osoby doświadczające antycyganizmu – muszą być znacząco zaangażowane w opracowywanie, wdrażanie i monitorowanie krajowych strategii integracji i innych strategii publicznych na rzecz społeczności romskich, a uczestnictwo tych społeczności należy uczynić wiążącym wspólnym standardem jakości w przyszłych ramach oraz w krajowych strategiach integracji;

14. wzywa państwa członkowskie, aby opracowały krajowe strategie integracji społeczności romskich po 2020 r., uzupełnione kompleksowymi wspólnymi ramami oceny oraz ustalonym z góry odpowiednim budżetem włączonym do budżetów krajowych, regionalnych i lokalnych, który podlegałby okresowemu przeglądowi i ocenie oraz odpowiadałby skali potrzeb społeczności romskich w zakresie włączenia społecznego; podkreśla, że przy opracowywaniu budżetów lokalnych, regionalnych i krajowych wśród priorytetów musi znaleźć się integracja społeczności romskich; wzywa państwa członkowskie, aby włączyły walkę z antycyganizmem do podejścia horyzontalnego w swoich krajowych strategiach integracji, we wszystkich dziedzinach życia publicznego; wzywa Komisję, aby do zaleceń dla poszczególnych krajów włączyła ocenę postępów w realizacji celów krajowych strategii integracji;

Antycyganizm i dyskryminacja krzyżowa

15. podtrzymuje swoje stanowisko i zalecenia przedstawione w rezolucji z dnia 25 października 2017 r. w sprawie aspektów praw podstawowych w integracji Romów w UE: walka z antycygańskością; z uwagi na ograniczony zakres dotychczasowych działań wzywa Komisję do uwzględnienia tych zaleceń we wniosku na okres po 2020 r. dotyczącym równości, integracji i uczestnictwa społeczności romskich i zwalczania antycyganizmu, a szczególnie zaleceń dotyczących antycyganizmu oraz prawdy i pojednania, gdyż stanowią one podwalinę silnego społeczeństwa integracyjnego;

Czwartek, 17 września 2020 r.

zdecydowanie sprzeciwia się narracji politycznej i populizmowi prowadzącym do budowania polityki państwowej na podsycaniu antycyganizmu, na traktowaniu społeczności romskich jako kozła ofiarnego oraz na zarówno bezpośrednim, jak i pośrednim wspieraniu dyskryminacji lub segregacji; jest zdania, że takie działania polityczne naruszają nie tylko konstytucje krajowe, lecz także podstawowe prawa i wartości określone w Traktatach UE; dlatego wzywa Komisję do natychmiastowego działania przez wszczęcie postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, gdy zachodzi ryzyko naruszenia prawa UE;

16. wzywa państwa członkowskie do oficjalnego uznania antycyganizmu za szczególną formę rasizmu wobec społeczności romskich;

17. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby odniosły się o kwestii antycyganizmu we wszystkich kluczowych obszarach uwzględnionych we wniosku na okres po 2020 r. dotyczącym społeczności romskich, oraz domaga się skutecznych europejskich i krajowych środków ustawodawczych i politycznych w celu przeciwdziałania temu zjawisku zarówno w państwach członkowskich, jak i w krajach objętych procesem rozszerzenia; uważa, że walka z antycyganizmem jest kwestią horyzontalną i że należy ją uwzględnić we wszystkich obszarach polityki Unii, w tym w obszarze nowych technologii; wzywa państwa członkowskie do zadbania, aby nowe technologie opracowywane i wykorzystywane przez organy ścigania nie stwarzały ryzyka dyskryminacji mniejszości rasowych i etnicznych; wzywa Komisję do jeszcze pełniejszego uwzględnienia prac krajowych organów ds. równości przy opracowywaniu i wdrażaniu przyszłych ram politycznych; ponadto wzywa Komisję do zapewnienia większej synergii między krajowymi organami ds. równości a krajowymi punktami kontaktowymi ds. społeczności romskich w celu zwalczania antycyganizmu; wzywa państwa członkowskie, aby zagwarantowały organom ds. równości faktyczną niezależność, uprawnienia i niezbędne zasoby umożliwiające im realizację zadań w zakresie promowania i ochrony praw podstawowych również w przypadku społeczności romskich; jest zdania, że organy ds. równości są właściwymi instytucjami, aby gromadzić dane i identyfikować tendencje antycygańskie oraz przekazywać te informacje na szczebel europejski;

18. wzywa państwa członkowskie, aby zagwarantowały społecznościom romskim równy dostęp do wymiaru sprawiedliwości i równość wobec prawa; wzywa państwa członkowskie, aby chroniły społeczności romskie przed zagrożeniem ze strony grup skrajnie prawicowych, badały przypadki nadużyć policji oraz zapewniły udział osób ze społeczności romskich w organach ścigania i siłach bezpieczeństwa;

19. zachęca państwa członkowskie do przyjęcia wytycznych i do opracowania szkoleń dla sił policyjnych w celu walki z nieproporcjonalną kryminalizacją społeczności romskich, profilowaniem etnicznym, nadmiernym stosowaniem procedur zatrzymania i przeszukania, niepotrzebnymi nalotami policyjnymi na osiedla romskie, arbitralnym zajmowaniem i niszczeniem mienia, nadmiernym użyciem siły podczas aresztowań, napaściami, groźbami, poniżającym traktowaniem, maltretowaniem fizycznym oraz odmawianiem praw podczas przesłuchań i zatrzymań policyjnych, a także niedostatecznym reagowaniem policji na przestępstwa przeciwko osobom ze społeczności romskich, w przypadkach gdy pomoc, ochrona (np. w sprawach dotyczących handlu ludźmi i w przypadku ofiar przemocy domowej) czy dochodzenia w sprawach przestępstw zgłoszonych przez osoby ze społeczności romskich (w szczególności przestępstw z nienawiści) są zapewniane w zbyt ograniczonym stopniu albo wcale nie są zapewniane; wzywa państwa członkowskie do zadbania, aby właściwe organy prowadziły pełne dochodzenia w takich sprawach; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia odpowiednich środków zaradczych;

20. z zadowoleniem przyjmuje opinię Rady Europy, że mowa nienawiści w internecie wymaga dodatkowej analizy i działań z myślą o wprowadzeniu regulacji i o znalezieniu nowych sposobów walki z tego rodzaju wypowiedziami, takich jak narracja alternatywna i technologie sprawdzania faktów;

21. wzywa państwa członkowskie, by zagwarantowały skuteczne praktyczne wdrożenie i wykonanie dyrektywy w sprawie równości rasowej oraz zapewniły skuteczne wykonanie decyzji ramowej w sprawie rasizmu i ksenofobii w celu walki z utrzymującym się antycyganizmem; ponownie wzywa Radę do odblokowania negocjacji w sprawie horyzontalnej dyrektywy antydyskryminacyjnej, ponieważ jest to warunek wstępny zapewnienia równości w UE;

22. ponownie wzywa państwa członkowskie do zintensyfikowania działań na rzecz walki z dyskryminacją, mową nienawiści i przestępstwami z nienawiści w ramach krajowych i unijnych przepisów w zakresie walki z dyskryminacją, w szczególności w zakresie monitorowania sytuacji osób ze społeczności romskich będących ofiarami i udzielania im pomocy prawnej;

23. przypomina o obowiązku wyznaczenia przez państwa członkowskie na mocy dyrektywy w sprawie równości rasowej specjalnego organu wspierającego równe traktowanie wszystkich osób bez dyskryminacji ze względu na pochodzenie rasowe i etniczne;

24. uważa, że UE i państwa członkowskie powinny podjąć działania dotyczące sytuacji i praw osób narażonych w UE na dyskryminację na wielu płaszczyznach, w szczególności kobiet, osób LGBTI i osób z niepełnosprawnościami;

25. przypomina o kluczowej roli mediów w zmniejszaniu postaw antycyganistycznych dzięki niedyskryminacyjnemu przedstawianiu mniejszości;

Czwartek, 17 września 2020 r.

Zdrowie

26. wzywa państwa członkowskie do opracowania środków w celu poprawy dostępu osób ze społeczności romskich do dobrej jakości profilaktycznej i leczniczej opieki zdrowotnej w przystępnej cenie, w tym w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, w szczególności dla kobiet, dzieci, osób starszych i osób z niepełnosprawnościami; przypomina, że kluczowym elementem w tym względzie jest poprawa dostępu do świadczeń zdrowotnych – chodzi o dostęp fizyczny, lecz również usunięcie przeszkód niematerialnych w postaci uprzedzeń i rasizmu;

27. wzywa państwa członkowskie do przeznaczenia odpowiednich środków na poprawę ogólnego stanu zdrowia społeczności romskich przez edukację zdrowotną i seksualną, mobilne profilaktyczne badania medyczne na obszarach dotkniętych segregacją, kampanie w zakresie edukacji zdrowotnej dotyczące zapobiegania, a także szkolenia pracowników służby zdrowia i pracowników socjalnych w zakresie różnorodności, co przyczyni się do uwzględnienia różnorodności w unijnych systemach opieki zdrowotnej;

28. zdecydowanie potępia segregację etniczną kobiet romskich w placówkach opieki zdrowotnej nad matkami; wzywa państwa członkowskie do natychmiastowego wprowadzenia zakazu wszelkich form segregacji etnicznej w zakładach opieki zdrowotnej, w tym w placówkach opieki zdrowotnej nad matkami;

29. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia skutecznych i terminowych środków zaradczych dla wszystkich osób, które doświadczyły wymuszonej i przymusowej sterylizacji, w tym poprzez ustanowienie skutecznych systemów odszkodowań;

Równy i sprawiedliwy dostęp do edukacji, sztuki i kultury romskiej oraz języka romskiego

30. wzywa Komisję do opracowania nowych narzędzi finansowania lub podprogramów, które powinny uzupełniać środki państw członkowskich na rzecz ukierunkowanego i dostosowanego wsparcia wysokiej jakości edukacji od 3 trzeciego roku życia dla uczniów romskich, którzy borykają się ze skrajnym ubóstwem i nie mają dostępu do istniejących i przyszłych inicjatyw UE w zakresie finansowania edukacji i włączenia społecznego, takich jak Erasmus Plus, gwarancja dla dzieci czy Europejski Fundusz Społeczny Plus;

31. zwraca uwagę, że w ostatnich latach w niektórych państwach członkowskich osiągnięto jedynie niewielkie postępy w edukacji dzieci romskich znajdujących się w niekorzystnej sytuacji społecznej, w szczególności ze względu na brak woli politycznej i antycyganizm, co powoduje utrzymujące się bardzo duże różnice w wynikach w nauce między uczniami i studentami romskimi i nieromskimi; przypomina, że zapewnienie dzieciom romskim równego startu w życiu jest kluczowe, by przerwać cykl przechodzenia ubóstwa z pokolenia na pokolenie; wzywa państwa członkowskie do przyjęcia całościowego podejścia we wszystkich obszarach polityki oraz do uczynienia kwestii edukacji dzieci romskich priorytetem w programach rządowych;

32. zaleca, by jak najwcześniej rozpocząć edukację szczególnie narażonych uczniów romskich, z uwzględnieniem specyficznych warunków panujących w danym państwie członkowskim, poprzez objęcie ich przystępnymi cenowo, dostępnymi i integracyjnymi usługami wczesnej edukacji i opieki nad dziećmi; wzywa państwa członkowskie do opracowania i wdrożenia strategii i programów mających na celu ułatwienie osobom ze społeczności romskich dostępu do placówek opieki nad dziećmi, szkół i uniwersytetów, co jest warunkiem wstępnym rozwoju osobistego i zawodowego, oraz przypomina, że zajęcia pozalekcyjne, takie jak zajęcia sportowe lub artystyczne, są doskonałym sposobem włączenia społecznego;

33. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia odpowiedniego finansowania organizacji pozarządowych prowadzących takie działania, ponieważ właśnie one są kluczowe dla stworzenia środowiska i warunków, w których dzieci różnego pochodzenia mają równe szanse; uważa, że kluczowe znaczenie w tym obszarze ma również wymiana dobrych praktyk między państwami członkowskimi;

34. jest szczególnie zaniepokojony wysokim poziomem segregacji dzieci romskich w szkołach i nadal stosowaną w niektórych państwach członkowskich dyskryminacyjną praktyką umieszczania dzieci romskich w szkołach przeznaczonych dla dzieci dotkniętych niepełnosprawnością intelektualną; wzywa państwa członkowskie, których dotyczy ten problem, do położenia kresu takim praktykom zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami w zakresie walki z dyskryminacją; wzywa państwa członkowskie do nadania priorytetowego znaczenia środkom eliminującym wszelkie formy segregacji szkolnej lub klasowej uczniów romskich zgodnie z zaleceniem Rady z 2013 r. dzięki wdrożeniu szerokiego wachlarza środków zakładających aktywny udział lokalnych zainteresowanych stron, w szczególności rodziców i dzieci romskich, a także organizacji społeczności lokalnej oraz dzięki organizowaniu kampanii podnoszenia świadomości;

35. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia, aby we wszystkich szkołach i inspektoratach rzeczywiście wypełniano zobowiązanie prawne do przeciwdziałania segregacji w szkołach, a także wzywa je do zobowiązania się do corocznego gromadzenia i publikowania informacji na temat sytuacji związanej z segregacją szkolną na wszystkich poziomach, w tym poprzez karanie osób, które nie wypełniają obowiązków; wzywa państwa członkowskie do wymiany dobrych praktyk, takich jak ustanowienie Ministerialnej Komisji ds. Przeciwdziałania Segregacji, zwiększanie jej zdolności i zapewnianie jej zasobów w celu wspierania szkół, które chcą przeciwdziałać segregacji, oraz karania osób, które nie

Czwartek, 17 września 2020 r.

wypełniają obowiązków (poprawka 251); przypomina, że Komisja wszczęła 3 procedury o naruszenie w związku z segregacją dzieci romskich; uważa, że mimo wysiłków Komisji w ostatnich latach nie odnotowano żadnej poprawy w tym zakresie; w świetle powyższego wzywa Komisję do podjęcia dalszych działań i – w razie potrzeby – skierowania spraw do Trybunału Sprawiedliwości;

36. przypomina o pilnej potrzebie angażowania rodziców romskich w każdy etap nauki szkolnej ich dzieci; wzywa państwa członkowskie do opracowania programów mających na celu włączenie rodziców romskich w proces nauki szkolnej oraz rozwoju edukacyjnego i osobistego ich dzieci; podkreśla, że zdolność państw członkowskich do zapewnienia zaangażowania rodziców romskich zależy w dużym stopniu od wielu czynników, zarówno społecznych, jak i ekonomicznych, i zwraca się o specjalne wsparcie – w zakresie opieki zdrowotnej, dostarczania posiłków do szkół, zapewnienia odzieży – dla rodzin romskich borykających się z trudnościami finansowymi, społecznymi, zdrowotnymi lub mieszkaniowymi; uważa, że dla dzieci, które porzuciły szkołę lub są niepiśmienne i nie mają umiejętności podstawowych, należy stworzyć nowe możliwości kontynuowania kształcenia; wzywa w związku z tym państwa członkowskie do pełnego wykorzystania Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym;

37. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia równego dostępu dzieci romskich do wysokiej jakości edukacji, w tym poprzez oferowanie możliwości pracy społecznej i uczenia się przez całe życie; wzywa państwa członkowskie do podjęcia działań strukturalnych w odniesieniu do poszanowania różnorodności, zrozumienia międzykulturowego i praw człowieka w ramach regularnych programów nauczania i w mediach; wzywa państwa członkowskie do uwzględnienia w krajowych programach nauczania szkoleń z zakresu praw człowieka, przywództwa i demokratycznego obywatelstwa, a także historii społeczności romskich, oraz do rozpowszechniania i rozszerzania programów uniwersytetów romskich na szczeblu europejskim;

38. wzywa państwa członkowskie do opracowania przepisów i środków z zakresu polityki mających na celu zapewnienie naprawienia szkód wyrządzonych wszystkim dzieciom romskim, którym postawiono błędne diagnozy i które umieszczono w szkołach specjalnych lub klasach i szkołach wyłącznie romskich ze względu na ich pochodzenie etniczne, a co za tym idzie, których pozbawiono praw podstawowych i możliwości uzyskania wysokiej jakości edukacji i dobrej pracy;

39. jest zdania, że COVID-19 spowodował konieczność aktywnego korzystania z technologii i metod informacyjno-komunikacyjnych (ICT); podkreśla jednak, że pandemia ujawniła niewystarczające przygotowanie do transformacji cyfrowej, ponieważ wiele rodzin romskich i szkół, do których uczęszczają ich dzieci, nie posiada odpowiednich narzędzi i umiejętności ICT, ponadto często nie stać ich na elektryczność i łączność cyfrową; uważa, że posiadanie urządzenia ICT jest kluczowym warunkiem edukacji cyfrowej, w związku z czym wzywa Komisję do stworzenia puli narzędzi ICT i ich dystrybucji wśród rodzin i dzieci znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, aby zapewnić im podstawowe narzędzia do uczenia się na odległość i przygotować je do epoki cyfrowej; uważa, że dostęp do internetu i umiejętności cyfrowe stanowią podwaliny nadchodzącej epoki cyfrowej dla każdego obywatela oraz jako takie są niezbędne do wzmocnienia pozycji społeczności romskich; w związku z tym wzywa Komisję do uwzględnienia we wniosku dotyczącym okresu po 2020 r. przepisów dotyczących dostępu do internetu; wzywa państwa członkowskie do włączenia umiejętności ICT do programów nauczania od najmłodszych lat oraz do inwestowania w programy rozwoju umiejętności cyfrowych, które mogą wspierać dzieci romskie;

40. wzywa państwa członkowskie do promowania języka romskiego oraz kultury i historii romskiej w programach nauczania, muzeach i innych formach wyrazu kulturowego i historycznego oraz do uznania wkładu kultury romskiej jako części dziedzictwa europejskiego; wzywa państwa członkowskie do opracowania otrzymujących odpowiednie wsparcie z budżetu spójnych i jednolitych środków w celu stymulowania, wspierania i promowania sztuki i kultury romskiej, badania i zachowania tych materiałów oraz niematerialnego dziedzictwa tradycyjnej kultury romskiej, a także odnowy i promowania tradycyjnego rzemiosła romskiego;

Wysokiej jakości mieszkania po przystępnych cenach, sprawiedliwość w sprawach dotyczących środowiska

41. podkreśla, że mieszkanie nie jest towarem, lecz koniecznością, bez której ludzie nie mogą w pełni uczestniczyć w życiu społecznym ani korzystać z praw podstawowych; wzywa Komisję i państwa członkowskie do uwzględnienia w ich strategiach politycznych zaleceń zawartych w sprawozdaniu Komisarz Praw Człowieka Rady Europy „EKPS Prawo do mieszkania w przystępnej cenie: zaniedbany obowiązek europejski”, w szczególności do zapewnienia, aby wszystkie państwa członkowskie szybko przyjęły na siebie zobowiązanie do przestrzegania art. 31 zrewidowanej Europejskiej karty społecznej dotyczące prawa do mieszkania oraz zwiększyły inwestycje w mieszkania socjalne po przystępnych cenach w celu zwalczania nadmiernego obciążenia związanego z kosztami mieszkaniowymi, w szczególności wśród grup zmarginalizowanych;

42. zdecydowanie zachęca państwa członkowskie do zapewnienia należytej rejestracji osób ze społeczności romskich poprzez wydawanie dokumentów tożsamości i aktów urodzenia, do rejestracji ich nieruchomości (gruntów i domów) oraz do zagwarantowania w przyszłości bardziej elastycznych procedur prawnych i administracyjnych;

Czwartek, 17 września 2020 r.

43. wzywa państwa członkowskie, by ograniczyły skutki pandemii COVID-19 w przepełnionych osadach romskich, gdzie panują nieludzkie warunki, przez zalegalizowanie nielegalnych osad romskich, inwestowanie w infrastrukturę i poprawę warunków mieszkaniowych w nowo zalegalizowanych osadach;

44. wzywa państwa członkowskie do przyjęcia kompleksowego mechanizmu zapobiegania dyskryminacji i nadużyciom wobec społeczności romskich w obszarze mieszkalnictwa i sankcjonowania takich działań, do zajęcia się kwestią bezdomności oraz zapewnienia wystarczających i odpowiednich miejsc postoju dla społeczności romskich prowadzących wędrowny tryb życia; wzywa państwa członkowskie, by zapobiegały dalszym przymusowym eksmisjom osób ze społeczności romskich, dopilnowując, by takie praktyki zawsze odbywały się w pełnej zgodności z prawem międzynarodowym, europejskim i krajowym; wzywa państwa członkowskie do zadbania o to, by osoby eksmitowane z rozsądnym wyprzedzeniem otrzymywały powiadomienie i odpowiednie informacje, a także zwraca uwagę, że eksmisje nie powinny mieć miejsca bez zapewnienia spełniającego normy, zastępczego, przystępnego cenowo i wysokiej jakości mieszkania, bez segregacji i z dostępem do usług publicznych; podkreśla pilną potrzebę inwestycji publicznych na rzecz przewyciężenia segregacji; wzywa państwa członkowskie do promowania desegregacji przestrzennej i wskazuje na fakt, że izolacja geograficzna i segregacja w mieszkalnictwie odsuwa członków mniejszości etnicznych od godnych miejsc pracy, niezależnie od poziomu kwalifikacji; stwierdza, że znalezienie alternatywy wobec eksmisji przez angażowanie różnych instytucji ma kluczowe znaczenie, zaś działania dotyczące zakwaterowania osób ze społeczności romskich należy włączyć w szersze działania krajowe i objąć je inicjatywą ustawodawczą, koncentrując się na polityce budownictwa socjalnego i programach pomocowych;

45. przypomina, że w całej UE skutki pandemii COVID-19 odczuwają najdotkliwiej osoby najbardziej potrzebujące, w tym społeczności romskie, oraz ubolewa, że w związku z pandemią COVID-19 społeczności romskie są jeszcze bardziej dyskryminowane i marginalizowane; wzywa państwa członkowskie, by w trakcie kryzysu COVID-19 pilnie przyjęły środki pozwalające zająć się kwestią braku wody, odpowiednich warunków sanitarnych, elektryczności i niezbędnej infrastruktury w ubogich społecznościach romskich; wzywa państwa członkowskie do pełnego uwzględnienia osad romskich podczas dezynfekcji, do zakazu zawieszania podstawowych usług użyteczności publicznej podczas pandemii, rozważenia subsydiowania kosztów konsumpcji najbardziej narażonych grup oraz tych, którzy stracili dochody, lub zamrożenia płatności do końca okresu objętego planami odbudowy, do wsparcia finansowego dla samotnych rodziców/samotnych matek na utrzymanie dzieci, czynsz i inne wydatki w gospodarstwie domowym, co pozwoli zmniejszyć obciążenia finansowe, szczególnie w przypadku utraty pracy;

46. wzywa do ogólnounijnego wdrożenia konwencji z Aarhus, która łączy prawa środowiskowe z prawami człowieka; zaleca włączenie braku sprawiedliwości w kwestiach dotyczących środowiska do wniosku dotyczącego okresu po 2020 r. i wzywa Komisję do zajęcia się różnymi formami dyskryminacji środowiskowej;

Kobiety i dziewczęta romskie

47. podkreśla potrzebę priorytetowego traktowania perspektywy płci i polityki uwzględniającej aspekt płci oraz zwalczania przemocy (w tym handlu ludźmi); wzywa wszystkie państwa członkowskie, które jeszcze nie ratyfikowały konwencji stambulskiej, aby to pilnie uczyniły; zauważa, że różnice te trzeba uwzględnić w przyszłych politykach i dążyć do ich zniwelowania poprzez ukierunkowanie szczególnych działań i form wsparcia na kobiety romskie; podkreśla, że z uwagi na to, że kobiety i dziewczęta romskie często narażone są na wielopłaszczyznową dyskryminację, należy przewidzieć szczególne środki na rzecz wzmocnienia ich pozycji;

48. wzywa rządy państw członkowskich, władze lokalne oraz, w stosownych przypadkach, instytucje UE do angażowania kobiet romskich – za pośrednictwem organizacji kobiet i odpowiednich zainteresowanych stron – w przygotowanie, wdrażanie, ocenę i monitorowanie krajowych strategii integracji społeczności romskich, a także do tworzenia powiązań między organami ds. równości płci, organizacjami ds. praw kobiet i strategiami na rzecz włączenia społecznego w celu budowania zaufania wśród społeczności i zapewnienia uwrażliwienia na te kwestie na poziomie lokalnym;

49. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia, aby w ich krajowych strategiach integracji ujęty został specjalny rozdział o prawach kobiet i równouprawnieniu płci oraz aby w każdej sekcji tychże strategii realizowano działania na rzecz uwzględniania aspektu płci mające na celu promowanie perspektywy praw kobiet i równouprawnienia płci, w szczególności w zakresie przydziału funduszy, zgodnie z konkluzjami Rady w sprawie unijnych ram dotyczących krajowych strategii integracji społeczności romskich, które wymagają „uwzględnienia perspektywy płci we wszystkich obszarach polityki i działaniach na rzecz postępów w integracji społeczności romskich”; wzywa Komisję i państwa członkowskie do dokonania oceny, czy strategię polityczną osiągną zamierzone cele w zakresie poprawy sytuacji romskich kobiet i dziewcząt, oraz do podjęcia działań w przypadku braku postępów;

Czwartek, 17 września 2020 r.

50. wzywa państwa członkowskie do opracowania środków w celu wspierania kobiet romskich w pełnym wykorzystaniu ich potencjału i możliwości funkcjonowania jako niezależne, pewne siebie, samodzielne i aktywne obywatelki; wzywa państwa członkowskie do objęcia wszystkich społeczności romskich obowiązkowym systemem opieki zdrowotnej i systemem mediacji szkolnej dla osób ze społeczności romskich, tak aby zapewnić jednego mediatora na 500 osób, a także zapewnić odpowiedni budżet i wsparcie dla tych systemów, nadając mediatorom bardziej centralną rolę w procesie integracji;

51. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wyraźniejszego uwzględnienia dziewcząt i kobiet romskich w strategiach politycznych dotyczących rynku pracy, w tym gwarancji dla młodzieży;

52. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zadbania o to, aby prawa podstawowe kobiet i dzieci romskich były przestrzegane oraz – również za pomocą kampanii uświadamiających – aby kobiety i dziewczynki romskie były świadome przysługujących im praw w ramach obowiązującego prawodawstwa krajowego dotyczącego równouprawnienia płci i dyskryminacji ze względu na płeć, aby zwalczać patriarchalne tradycje i szowinizm płciowy;

Wysokiej jakości usługi w zakresie zatrudnienia

53. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia wysokiej jakości usług w zakresie zatrudnienia dla młodzieży romskiej, w tym młodzieży niekształcącej się, niepracującej ani nieszkolącej się i zmagającej się ze skrajnym ubóstwem;

54. wzywa Komisję do przedstawienia komunikatu w sprawie wytycznych i norm wolnej od dyskryminacji polityki rekrutacyjnej obowiązującej państwa członkowskie i pracodawców, w tym zaleceń w zakresie przyjęcia planów na rzecz równouprawnienia na poziomie przedsiębiorstw oraz w branżowych układach zbiorowych pracy, jak również powoływania zespołów ds. różnorodności w miejscu pracy, w tym zajmujących się stereotypami, uprzedzeniami i negatywnym podejściem, zapobiegających dyskryminacji w trakcie rekrutacji i awansu zawodowego, w odniesieniu do wynagrodzeń i dostępu do szkoleń; podkreśla, że z takich planów działania na rzecz równouprawnienia należy również korzystać, by promować różnorodność etniczną i kulturową w miejscu pracy, tworzyć regulaminy wewnętrzne pozwalające na walkę z rasizmem, powiązaną dyskryminacją rasową, nękaniami w miejscu pracy, monitorować procedury rekrutacji, awansu i zatrzymywania pracowników i dokonywać przeglądu tych procedur w kontekście aspektów równouprawnienia, pozwalających wskazać bezpośrednie i pośrednie praktyki dyskryminacyjne i przyjąć środki ograniczania nierówności w każdym z tych obszarów i w tym celu zbierać dane dotyczące równouprawnienia przy poszanowaniu prawa do prywatności i standardów w zakresie praw podstawowych;

55. podkreśla, że najważniejszą kwestią, którą należy się zająć w obszarze zatrudnienia osób ze społeczności romskich, jest skuteczne wchodzenie na otwarty rynek pracy po skończeniu edukacji; podkreśla znaczenie zwalczania różnych form pracy nierejestrowanej i dyskryminacji ze strony pracodawców oraz zestrojenia popytu z podażą na rynku pracy;

56. wzywa Komisję, by wypełniła zobowiązanie do przyjęcia planu działania dotyczącego wdrożenia Europejskiego filaru praw socjalnych oraz do uwzględniania integracji społeczności romskich jako wskaźnika w tablicy wskaźników społecznych; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia dostępu do godnych miejsc pracy, sprawiedliwego wynagrodzenia i sprawiedliwych warunków pracy dla osób ze społeczności romskich i zagwarantowania, że systemy zabezpieczeń społecznych i służby socjalne są adekwatne, dostępne i wykorzystywane przez wszystkich potencjalnych beneficjentów i obejmują powszechną opiekę zdrowotną wolną od dyskryminacji oraz system minimalnych wynagrodzeń i uprawnień emerytalnych;

o

o o

57. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, rządowi i parlamentom centralnym i regionalnym państw członkowskich i krajów kandydujących, Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej, Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, Komitetowi Regionów, Radzie Europy oraz Organizacji Narodów Zjednoczonych.